

Opinnäytetyö AMK

Palvelujen tuottamisen ja johtamisen ko.

NPATUS12

2016

Jarno Vainio

VASTUULLINEN MATKAILU

– Thaimaan norsusafarien vastuullisuus

Jarno Vainio

VASTUULLINEN MATKAILU

- Thaimaan norsusafarien vastuullisuus

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia mitä on vastuullinen matkailu, ja syventyä sen kolmeen eri näkökulmaan, eli taloudelliseen, sosiokulttuuriseen sekä ekologiseen vastuullisuuteen. Tutkimuskysymyksenä opinnäytetyössä toimi ”Kuinka vastuullisia Thaimaan norsusafarit ovat?”

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista tutkimusta. Kvalitatiivinen tutkimus sisältää laadullista tiedonhakua ja havainnointia eri lähteitä käyttämällä. Tiedonhauksen lähteinä on käytetty niin kirjallisuutta kuin systemaattisia internethakuja. Internethakuja tehtäessä on käytetty Googlea, Google Scholaria sekä Turun ammattikorkeakoulun Finnaa. Lähteitä etsittäessä on pyritty käyttämään aina uusinta mahdollista tietoa, sekä mahdollisimman luotettavaksi koettuja lähteitä.

Tutkimuskysymykseen ei löytynyt yhtä oikeaa vastausta. Thaimaan norsusafarien vastuullisuus ja eettisyys riippuu katsojan näkökannasta. On totta, että norsujen kesyttämiseen ja työllistämiseen liittyy monia epäeettisiä asioita, mutta siltikin työskentely safareilla saattaa olla eläimille ja näiden omistajille ainoa, tai ainakin vähiten huono, vaihtoehto elääkseen. Mielestäni paras vaihtoehto Thaimaassa työskenteleville norsuille olisi valtion tai eläinsuojelujärjestöjen tukemat luonnonpuistot, joissa norsut voisivat oleskella mahdollisimman luonnollisissa oloissa, ilman että joutuvat raatamaan ruokansa eteen ihmisten huviksi. Tietoisuutta norsusafarien epäkohdista tulisi lisätä, ja valtion virkamiesten ja eläinsuojeluliittojen puuttua räikeimpiin epäkohtiin.

ASIASANAT:

Matkailu, vastuullisuus, eettisyys, Thaimaa, safari, norsusafari.

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Hospitality Management

23.5.2016 |

Jarno Vainio

RESPONSIBLE TOURISM

- The responsibility of Thailand's elephant safaris

The aim of this bachelor thesis is to study what responsible tourism is, and to delve deeper into its three aspects of economical, sociocultural and ecological tourism. The research question in this thesis was "How responsible are Thailand's elephant safaris?"

The bachelor thesis was made using qualitative research. Qualitative research contains investigations and observations from different sources. The sources used in this thesis contained both literature and internet based sources, with the majority of information coming from systematic searches on the internet. Upon searching for information on the internet, Google search, Google Scholar and Turku University of Applied Science's Finna were used. When searching for sources of information, only the most reliable and newest ones were used.

There was no straight correct answer for the research question. The responsibility and ethicalness of Thailand's elephant safaris always depends on the person who is investigating. It can be said for sure that there are some aspects of domesticating elephants that are unethical, but sometimes working in the tourist industry is the only, or the least bad, choice for the elephant and their owners. In my opinion the best solution for the elephants working in tourism in Thailand would be to relocate them into government or an animal protection organization funded natural parks, where they could live close to nature. There they would not have to work for the sake of human entertainment just to get a living. The grievances of elephant safaris should be made known to more people, and governments and animal protection organizations should intervene where animals are not treated well.

KEYWORDS:

Tourism, responsibility, ethical, Thailand, elephant, safari.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 VASTUULLINEN MATKAILU	2
2.1 Matkailu maailmalla	2
2.2 Vastuullinen matkailu	3
2.2.1 Sosiokulttuurinen vastuullisuus	4
2.2.2 Taloudellinen vastuullisuus	5
2.2.3 Ekologinen vastuullisuus	6
2.3 Vastuullinen matkailija	7
3 THAIMAAN NORSUSAFARIT	9
3.1 Thaimaa matkailumaana	9
3.2 Norsujen kesyttämisen taustaa	9
3.3 Norsusafarien taloudelliset vaikutukset	11
3.4 Norsusafarien eettisyys	12
4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TULOKSET	14
4.1 Tutkimusmenetelmät	14
4.2 Tulokset	15
4.3 Tulosten hyödyntäminen	17
5 POHDINTAA	18
LÄHTEET	20

KUVAT

Kuva 1 (All-Creatures 2016)	10
Kuva 2 (Phuket 2016)	16
Kuva 3 (ABC 2016)	16

1 JOHDANTO

Matkailu on yksi maailman suurimmista ja nopeimmin kasvavista taloudellisista sektoreista. World Travel and Tourism Councilin (WTTC 2016a) mukaan matkailu työllistää maailmanlaajuisesti yli 280 miljoonaa ihmistä ja matkailu ja siihen liittyvät alat tuottavat jopa 10% maailman bruttokansantuotteesta. Matkailu laajenee aina uusille alueille ja tuo mukanaan monenlaisia vaikutuksia niin alueiden talouteen, ympäristöön kuin ihmisiin.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia mitä on vastuullinen matkailu sosiokulttuurisesta, taloudellisesta ja ympäristöllisestä näkökulmista. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on ”kuinka vastuullisia Thaimaan norsusafarit ovat?”, ja sen avulla pyritään kartoittamaan safarien mahdollisia epäkohtia vastuullisen matkailun eri näkökulmista. Tutkimuskysymys on mielestäni ajankohtainen, sillä matkailu on Thaimaassa valtavan suuri ala, eivätkä kaikki matkailijat ole tietoisia mahdollisista epäkohdista matkailupalvelujen tarjonnassa.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista tutkimusta. Tiedonhaun lähteinä on käytetty niin kirjallisuutta kuin internetlähteitä. Lähteitä etsittäessä on pyritty käyttämään aina uusinta mahdollista tietoa, sekä mahdollisimman luotettavaksi koettuja lähteitä.

Tutkimusta voi hyödyntää matkailualalla varsin laajasti, sillä Thaimaan norsusafarien toiminnan mahdollisia epäkohtia saattaa löytyä matkailualalta muualtakin. Safaritoimintaa järjestetään ympäri maailman monissa eri muodoissa, kuten kalastus- tai metsästysmatkailuna, tai ihan vaan eläintarhoissa. Mahdolliset epäkohdat eivät varmasti ole vain köyhempien maiden ongelma, vaan toimintaa löytyy myös rikkaammista maista. Tutkimus voi olla myös avuksi matkailualan kuluttajille, jotka ovat epätietoisia norsusafarien toiminnasta.

2 VASTUULLINEN MATKAILU

2.1 Matkailu maailmalla

Tilastokeskus määrittelee matkailun seuraavasti: ”Matkailu (tourism) on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan (12 kuukautta) vapaa-ajanvieton, liikematkan tai muussa tarkoituksessa” (Tilastokeskus 2016a.)

Matkailu on yksi suurimmista talousaloista maailmassa ja ala myös kasvaa koko ajan. Matkailu maailmalla kehittyi nopeasti, ja uusia matkailukohteita löydetään jatkuvasti. Yhdistyneiden kansakuntien alaisuudessa toimivan Maailman matkailujärjestön mukaan matkailu vuonna 2015 kasvoi 4,4%, ja saavutti uuden ennätyksen matkailijoiden määrässä, kun saapuneiden matkailijoiden lukumäärä kohosi n. 1,18 miljardiin. 4,4% kasvulla matkailun määrä kasvoi jo kuudetta vuotta peräkkäin keskivertoa nopeampaa tahtia vuoden 2009 laman jälkeen, kun Maailman matkailujärjestön pitkän ajan ennuste matkailun kasvulle vuosina 2010-2020 oli 3,8% vuodessa (UNWTO 2016a.)

Vuonna 2014 Eurooppa oli selvästi suurin maanosa matkailijoiden saapumisilla mitattuna, kun 51% kansainvälisestä matkailusta suuntautui johonkin Euroopan maahan. Toiseksi suurin alue oli Aasia ja Tyynenmeren alue 23% osuudellaan, kolmantena Amerikat 16% osuudella, neljäntenä Afrikka 5% osuudella ja viidentenä Lähi-Itä 4% osuudella (UNWTO 2016a.)

Maailman matkailujärjestön mukaan matkailu ja siihen liittyvät alat tuottavat 10% maailman bruttokansantuotteesta, 6% kaikesta viennistä ja 30% palvelujen viennistä. Matkailu ja siihen liittyvät alat tuottivat vuonna 2014 yhteensä jopa 1,5 biljoonaa dollaria, joka tekee siitä taloudellisesti elintarvike- tai autoteollisuutta vastaavan alan (UNWTO 2016b.)

2.2 Vastuullinen matkailu

Vastuullista matkailua voidaan pitää ”kestävän kehityksen” idean soveltamista matkailuun. Ajatus kestävän matkailun tarpeellisuudesta syntyi 1980-luvulla, ja tarkemmin sanottuna tarkoittaa matkailun kehitystä, joka vastaa tämän päivän tarpeisiin, vaarantamatta tulevaisuuden sukupolvien tarvetta vastata omiin tarpeisiinsa (Weaver 2006, 10.)

1980-luvun kestävän matkailun ideaa on kehitetty vuosien saatossa. Termi vastuullinen matkailu (englanniksi responsible tourism) määriteltiin Yhdistyneiden kansakuntien Maailman kestävän kehityksen huippukokouksessa Etelä-Afrikassa vuonna 2002. Vastuullisen matkailun määritelmä on laaja, mutta vastuullinen matkailu on ainakin matkailua, joka:

- minimoi negatiiviset taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset vaikutukset
- tuottaa taloudellista hyötyä paikallisille ihmisille ja parantaa näiden hyvinvointia, sekä parantaa heidän työllistymistään ja työolosuhteita
- ottaa huomioon paikalliset ihmiset päätöksissä, jotka vaikuttavat heidän elämään ja elämänmuutoksiin
- myötävaikuttaa luonnon ja kulttuurillisen perimän säilymiseen
- tuottaa matkailijoille parempia elämyksiä luomalla merkityksellisiä kohtaamisia paikallisen väestön kanssa, sekä auttaa ymmärtämään paikallisia kulttuurisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä asioita
- mahdollistaa saatavuuden ihmisille, joilla on liikunnallisia tai muunlaisia rajoitteita
- kehittää molemminpuolista kunnioitusta vierailijoiden sekä vastaanottajien kesken, tukee paikallisten toimijoiden itsevarmuutta ja ylpeyttä.

(Pearson 2016.)

Vastuullisen matkailun voi ajatella sisältävän monia eri matkailun muotoja. Esimerkiksi reilun kaupan matkailu, vihreä matkailu, kestävä matkailu tai ekomatkailu voivat kaikki olla jossain määrin vastuullista matkailua. Vastuullisen matkailun voisikin kiteyttää matkailuksi, mikä tunnistaa ja tiedostaa matkailun vaikutukset kohteessa, ja yrittää kaikin keinoin maksimoida positiiviset vaikutukset ja minimoida negatiiviset vaikutukset. Toisin kuin kestävä *kehitys*, vastuullinen matkailu pitää siis sisällään vastuullista

toimintaa. Vastuullinen matkailu voidaan vielä jakaa kolmeen eri ulottuvuuteen: sosiokulttuuriseen, taloudelliseen sekä ympäristölliseen (Pearson 2016.)

2.2.1 Sosiokulttuurinen vastuullisuus

Sosiokulttuurisella vastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että matkailutoimintaa kehitettäessä on otettava mahdollisimman hyvin huomioon alueen paikallisväestö, sen olosuhteet sekä elinmahdollisuudet. Paikallisväestön huomioon ottaminen tulisi alkaa jo infrastruktuurin ja palvelutuotannon suunnittelusta, jatkua palveluprosessien aikana sekä yhä matkailutoiminnan loppumisen jälkeen. Paikallisväestön, -hallinnon ja yritystoiminnan tarpeet ja toiveet tulisi ottaa tasapuolisesti huomioon ja paikallisväestö osallistuttaa toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, sekä käyttää paikallista asiantuntijuutta ja työvoimaa. Ulkopuolelta tulevan ja paikallisen toiminnan ja niiden vuorovaikutuksen paikallisväestön kanssa tulisi tasapuolisesti hyödyttää molempia osapuolia. Kuten kaikissa vastuullisen matkailun ulottuvuuksissa, matkailun vaikutukset näkyvät sosiokulttuurisissa seikoissa sekä negatiivisesti että positiivisesti (Verhelä 2014, 146.)

On hyvä ottaa huomioon, että sosiokulttuuristen vaikutusten positiivisten ja negatiivisten vaikutusten raja on usein häilyvä, ja jakaa mielipiteitä paikallisväestön keskuudessa. Asiat jotka joku näkee positiivisena kehityksenä, joku toinen näkee negatiivisena. Matkailun sosiokulttuurisia vaikutuksia paikallisväestöön ovat ainakin arvomaailman ja käyttäytymisen muutokset, omaan kulttuuriin ja perinteisiin suhtautumisen muutokset, harrastusmahdollisuuksien ja kulttuuripalvelujen lisääntyminen, infrastruktuurin ja kunnallisten palvelujen paraneminen, kulttuurien välisen vuorovaikutuksen lisääntyminen ja kulttuurien välisen ymmärryksen kasvaminen, viihtyvyyden muuttuminen omalla asuinalueella palvelujen ja väestön lisääntymisen takia sekä matkailun tuoma tarve tai halu säilyttää omia kulttuuripiirteitä (Weaver 2006, 5; Verhelä 2014, 147.)

Huonossa tapauksessa matkailun vaikutukset saattavat näkyä kulttuurien välisinä konflikteina ruuhkautumisen ja kulttuurierojen takia. Paikallinen kulttuuri esineellistyy ja kaupallistuu, sekä paikallisväestö alkaa omaksumaan vieraita piirteitä, elämäntapoja, kieliä ja moraalikäsitteitä. Palkkaerot matkailualalla ja muiden paikallisten välillä saattavat kasvaa. Paikallisten ja matkailijoiden elintasoerot saattavat aiheuttaa

sosiaalisia jännitteitä ja kadehtimista, joka puolestaan lisää rikollisuutta ja pahimmassa tapauksessa johtaa ihmisten hyväksikäyttöön (Weaver 2006, 5-8; Verhelä 2014, 147.)

Sosiokulttuuriset vaikutukset esiintyvät voimakkaimpina alueilla, jossa paikallisväestö on pieni, sijainti on syrjäinen ja koulutustaso alhainen. Esimerkiksi kehitysmaiden kohdalla tilanne on hyvin usein sellainen, että matkajoiden tulo- ja koulutustasot ovat parempia kuin paikallisten, ja erot voivat olla hyvinkin suuria. Toisin kuin esimerkiksi taloudelliset vaikutukset, sosiokulttuuriset vaikutukset koskettavat paikallisväestöä henkilökohtaisemmalla tasolla. Sosiokulttuuriset tekijät vaikuttavat hitaammin ja muutokset paikallisväestössä havaitaan usein vasta vuosien päästä (Verhelä 2014, 147.)

Vaikka matkailu muuttaa paikallisväestön kulttuuria, voi matkailun seurauksena olla myös paikallisen kulttuurin, perinteiden ja historian vahvistuminen matkailupalveluita varten. Näin tapahtuu esimerkiksi kohteissa, joissa perinteisiä tapoja, harrastuksia, kansanmusiikkia tai ruokaperinteitä ei enää ihmisten normaalissa arjessa harrasteta, mutta matkailijoita varten niitä tuoteistetaan. Tämä edellyttää vanhojen perinteiden esiin kaivamista ja ”esittämistä” (Verhelä 2014, 146). Tällaista toimintaa tapahtuu hyvin paljon esimerkiksi pohjois-Thaimaan vuoristokansojen keskuudessa, jonne on perustettu turisteja varten omia kyliä joissa paikalliset pukeutuvat vanhoja perinteitä noudattaen miellyttääkseen matkailijoita (Minne Thaimaassa 2016).

Yhteiskunnan kehittymisen ja ihmisten elintason ja –tapojen muuttumisen mukana kulttuurikin muuttuu, ilman matkailuakin. Nykyisen globalisaatiokehityksen myötä ihmisten arki eri puolilla maailmaa on vähitellen muuttumassa samankaltaiseksi (Verhelä 2014, 146.)

2.2.2 Taloudellinen vastuullisuus

Taloudellinen vastuullisuus on yhteiskunnan keskeisten toimien perusedellytys, ja sitä kautta myös sosiokulttuurisen vastuullisuuden mahdollistaja. Samalla on kuitenkin huomioitava, että taloudellinen toiminta ja tulos ei synny itsestään, vaan ekologisen ja sosiokulttuurisen vastuullisuuden huomioimisen kautta muodostuvan kilpailuedun vaikutuksesta. Taloudellisesti vastuullinen toiminta kuitenkin varmistaa tehokkaan ja oikeudenmukaisen taloudellisen kehityksen, sekä mahdollistaa tulevien sukupolvien mahdollisuudet hyvinvointiin. Matkailutoiminnan positiivisia taloudellisia vaikutuksia

paikallisyhteisöön ovat ainakin uusien työpaikkojen syntyminen, tulojen kasvaminen, hiipuvien elinkeinojen korvautuminen matkailulla sekä palvelujen kysynnän kasvaminen (Verhelä 2014, 146.)

Vastapainoksi matkailun positiivisille taloudellisille vaikutuksille löytyy toki myös negatiivisia vaikutuksia. Matkailun sesonkiluonteisuus kasaa tuloja vain osalle aikaa vuodesta, maahantuonti vie rahaa pois kohdemaasta suurille kansainvälisille yrityksille jotka toimivat rikkaammassa maissa, työt ovat suhteellisen huonopalkkaisia, osa-aikaisia ja sesonkiluonteisia. Matkailun keskittyminen vain tietyille alueille kohdemaassa saa myös tulot jäämään sinne, muun maan jäädessä ilman matkailusta saatavia tuloja (Weaver 2006, 5; Verhelä 2014, 146.)

2.2.3 Ekologinen vastuullisuus

Vastuullinen matkailu ekologisesta näkökulmasta tarkoittaa ihmisten tarpeiden tyydyttämisen sekä taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttamista luonnon kantokykyyn pitkällä aikavälillä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että luontoa ja luonnonvaroja hyödynnetään ja käytetään niin ettei se aiheuta liikaa kuormitusta, sekä sitä, ettei luontoa kuluteta enempää kuin luonnon uusiutumiskyky kestää (Verhelä 2014, 147.)

Luonto ja ympäristö ovat matkailutoiminnan alusta asti olleet elinkeinolle erittäin merkittävä resurssi ja tulonlähde. Luonto itsessään, maiset, luonnon muodostelmat, ilmasto ja niiden erilaisuus ovat aina olleet ja tulevat olemaan merkittäviä matkailun vetovoimatekijöitä. Matkakohteen ja matkan sisällön valintaa tehdessä painavia tekijöitä ovat kohteen kauniit maisemat, rauhallisuus, puhtaus, aurinko, lämpö sekä ympäristön paikallisuus ja autenttisuus (Verhelä 2014, 147-148.)

Ympäristö on koko historian ajan hiljalleen muuttunut ja kehittynyt, ja muutos jatkuu koko ajan. Osittain muutokset johtuvat luonnollisista syistä, mutta ihmisten toiminta on myös omalta osaltaan vaikuttanut ympäristön muutoksiin ja sen vaikutuksiin (Verhelä 2014, 148.)

Kuluttajien ympäristötietoisuus ja siihen liittyen ilmastonmuutos, kestävä kehitys ja vastuullisuus vaikuttavat yhä enemmän matkailijoiden valintoihin. Matkailu on monella tapaa ympäristöstä riippuvaista. Matkailu on määritelmällisesti liikkumista oman normaalin asuinympäristön ja luonnonolosuhteiden ulkopuolelle (Verhelä 2014, 147).

Matkailu parhaassa tapauksessa myös lisää matkailijoiden ympäristötietoisuutta sekä halua paikallisen luonnon säilyttämiseen (Weaver 2006, 5).

Matkailun ympäristövaikutuksia ovat ainakin uusiutumattomien luonnonvarojen väheneminen, biodiversiteetin muutos, metsien hakkuusta ja herkillä alueilla liikkumisesta aiheutuva eroosio ja luonnon häiriintyminen, uhanalaisten alueiden ja historiallisten kohteiden kuluminen ja tuhoutuminen, ilmaston ja veden saastuminen sekä matkailusta aiheutuvat melusaasteet (Verhelä 2014, 147.)

2.3 Vastuullinen matkailija

Minkälainen sitten on vastuullinen matkailija? Kalmarin ja Kelolan (2009, 17) mukaan vastuullinen matkailija on ennen kaikkea valistunut matkailija. Valistunut matkailija valmistautuu matkaansa hyvin hankkimalla mahdollisimman paljon tietoa kohdemaansa oloista ja yhteiskunnasta jo ennen matkaa, sekä matkan aikana. Valistunut matkailija opettelee paikallista tapakulttuuria ja tietää miten olla paikallisille kohtelias. Seuraamalla uutisia, tietää minkälainen yleinen ilmapiiri matkakohteessa matkan aikana vallitsee. Valistunut matkailija myös tietää matkakohteensa ympäristöongelmista, ja osaa varautua niihin.

Kun tekee taustatyönsä ennen matkaa hyvin, matkakohde ei enää ole pelkkä eksoottinen kulissi. Mitä paremmin on vaihtuviin olosuhteisiin varautunut, sitä enemmän matkastaan saa irti. Tätä kautta vastuullinen ja valistunut matkailija saa matkastaan entistä enemmän irti (Kalmari & Kelola 2009, 17.)

Vastuullista matkailijaa kehoitetaan valitsemaan hyvin matkakohteensa. Matkakohteena kotimaa on useimmiten kaikista ekologisista, sillä mitä kauemmas matkustaa, sitä enemmän rasittaa ilmastoa. Mikäli matkustaa lähelle, lentojen sijaan kannattaisi suosia vähempipäästöisiä vaihtoehtoja, kuten juna-, linja-auto- tai laivaliikennettä. Lentokonetta käytettäessä tulisi suosia suoria lentoja, sillä lentojen välilaskut lisäävät päästöjä. Kun lentää pitkälle, matkakohteessa tulisi viettää mahdollisimman paljon aikaa. Kun matkustaa harvemmin ja pidemmäksi aikaa, kuluttaa ilmastoa vähemmän (Kalmari & Kelola 2009, 19-20.)

Vastuullinen matkailija ottaa myös huomioon milloin matkustaa. Parhaan hyödyn saa, kun matkustaa matkakohteen sesonkiajan ulkopuolella. Näin matkailun vaikutukset kohdemaassa jakaantuvat tasaisemmin. Paikalliset saavat tuloja ympäri vuoden,

ympäristöön kohdistuvat rasitukset tasaantuvat, eikä omalla matkallaan lisää paineita ylikapasiteetin rakentamiseen. Matkustamalla sesongin ulkopuolella myös välttää suurimmat ruuhkahuiput, sekä pääsee nauttimaan alennetuista hotellien ja palvelujen hinnoista. Esimerkiksi Thaimaassa sesonkiaika on noin marraskuusta maaliskuuhun, ja matkailupalvelut ovat mitoitettu vilkkaimman huippusesongin mukaan. Sesongin ulkopuolella hotellit ovat tyhjillään ja kuluttavat sähköä ja luonnonvaroja turhaan (Kalmari & Kelola 2009, 20-21.)

Mikäli matkustaa rantakohteeseen, kannattaa kuitenkin suosia jo valmiiksi matkailun tarpeisiin rakennettua kohdetta. Ei kannata väkisin etsiä uutta ja koskematonta, sillä matkailukohteiden vaihtuminen muodin mukaan lisää turhaa rakentamista ja ongelmia autoituvissa matkakohteissa, joista matkailijat siirtyvät kohti uusia ”tyhjiä paratiisirantoja”. Hotellia valitessa kannattaa suosia hotelleja joita ei ole rakennettu aivan rannan tuntumaan. Rannoille rakentaminen johtaa usein alueen luonnollisen ympäristön tuhoutumiseen, joka saattaa trooppisilla alueilla johtaa jopa äärimmäisten luonnonilmiöiden syntyyn (Kalmari & Kelola 2009, 25.)

Vastuullinen matkailija pyrkii myös minimoimaan tuottamansa jätteen määrän ja veden kulutuksen. Kannattaa myös valita hotelli joka kuluttaa mahdollisimman vähän vettä. Suuret uima-altaat, golfkentät ja hotellihuoneiden lakanoiden päivittäinen vaihtaminen kuluttavat kaikki paljon vettä ja ympäristöä (Kalmari & Kelola 2009, 27-28.)

Palveluja, hotellia, tuliaisia, ruokaa ynnä muuta ostaessa tulisi aina suosia paikallista. Ostamalla suoraan paikalliselta pienyrittäjältä varmistaa, että raha jää oikeesti paikalliselle. Vastuullinen matkailija myös pukeutuu paikallisia tapoja kunnioittaen, ei kuvaa paikallisia ilman lupaa, sekä ottaa selvää paikallisista käytöstavoista ja esimerkiksi käsimerkkien käytöstä (Kalmari & Kelola 2009, 105.)

3 THAIMAAN NORSUSAFARIT

3.1 Thaimaa matkailumaana

Thaimaa sijaitsee kaakkois-Aasiassa lähellä päiväntasaajaa. Thaimaan naapurimaat ovat Myanmar (Burma), Laos, Malesia ja Kambodza. Thaimaa on valtiomuodoltaan perustuslaillinen monarkia ja maata johtaa kuningas Bhumibol Adulyadej. Poliitiikkaa johtaa tällä hetkellä sotilasjunta (Thaifakta 2016.)

Thaimaan väkiluku on 66,4 miljoonaa, ja pinta-alaa on 514 000 km². Thaimaan virallinen kieli on thai, ja yläluokan toinen kieli on englanti. Vaikka englannin kielen taso maassa on heikohko, englannin kielellä pärjää kuitenkin turistialueilla hyvin (Thaifakta 2016.)

Thaimaahan matkustaminen Suomesta on nykyään helppoa ja melko edullista. Kaikki suurimmat suomalaiset matkatoimistot järjestävät pakettimatkoja Thaimaahan lukuisiin eri kohteisiin. Suosituimpia valmismatkakohteita ovat Phuket, Krabi, Khao Lak ja Hua Hin (Rantapallo 2016). Vuonna 2012 suomalaiset tekivät yhteensä noin 146 000 matkaa Thaimaahan (Tilastokeskus 2016b).

Matkailu ja siihen liittyvät alat tuottivat Thaimaassa vuonna 2015 noin 71 miljardia euroa bruttokansantuotteeseen, joka on 20,8% maan koko bruttokansantuotteesta. Matkailuala työllistää suoraan 2,4 miljoonaa ihmistä, eli 6,3% prosenttia koko työllisyydestä. Kun lasketaan mukaan matkailuun liittyvät alat, se työllistää jopa 5,9 miljoonaa ihmistä, eli 15,4% koko työllisyydestä (WTTC 2016b.)

Matkailijoiden määrä Thaimaassa on liki kolminkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2005 matkailijoita saapui Thaimaahan 11,57 miljoonaa, ja vuonna 2015 luku oli ennätyselliset 29,88 miljoonaa. Vuonna 2016 matkailijoiden määrän ennustetaan nousevan noin 32 miljoonaan (Reuters 2016b; Thaiwebsites 2016.)

3.2 Norsujen kesyttämisen taustaa

Norsujen kanta Thaimaassa on viimeisen sadan vuoden aikana romahtanut. Kun vuoden 1900 alussa norsujen arvioitu lukumäärä Thaimaassa oli yli 300 000, joista

100 000 kesytettyjä, on se tänä päivänä enää noin 4000-7000 yksilöä, joista noin puolet ovat kesytettyjä. Norsujen katoamisen syitä ovat ihmisten määrän lisääntyminen, ja sitä myötä elinalueiden häviäminen, sekä salametsästys (Eleaid 2016; Thai Elephant Conservation Center 2016.)

Norsujen kesyttämällä ja kouluttamisella on Thaimaassa pitkä historia, sillä sitä on harrastettu jopa tuhansia vuosia. Norsuja on historiassa käytetty niin tekemään raskaita töitä kuin sotakoneistoissakin. Vuonna 1989 Thaimaan hallitus kuitenkin kielsi norsujen käytön puuteollisuuden työvoimana, joka jätti tuhansia norsuja ”ilman työpaikkaa”. Osittain suoranaisestä pakosta suuri osa norsuista kouluttajineen päätyikin työskentelemään kasvavalle matkailualalle. Tänä päivänä norsuja työskentelee matkailualalla muun muassa norsusafareilla kuljettamassa matkailijoita, rannoilla ”norsuhieronnoissa” tai norsut ovat opetettu maalaamaan. Osa norsuista kuskeineen ovat kuitenkin päätyneet suurten kaupunkien kaduille työttöminä kerjäämään elantonsa (Eleaid 2016; Thai Elephant Conservation Center 2016; FAO 2016b)

Toisin kuin esimerkiksi monet hevos- tai koiralajit, norsuja ei ole pystytty kesyttämään jalostamalla. Kesytetyt norsut eivät juurikaan poikkea luonnossa elävistä lajitovereistaan, jonka takia jokainen ihmisten parissa työskentelevä norsu joutuu nuorena käymään läpi kesyttämisen (Thai Elephant Conservation Center 2016). Thaimaassa norsun kesyttämistä kutsutaan nimellä phajaan, joka tarkoittaa tahdon murskaamista. Phajaanissa nuori norsu suljetaan sidottuna puiseen häkkiin päviksi tai jopa viikoiksi ja pidetään ilman unta ja ruokaa. Norsuja myös kidutetaan hakkaamalla kepein, lävistämällä näiden korvia ja ihoa sekä polttamalla kuumilla raudoilla. Hakkaamisen tarkoituksena on saada norsu pelkäämään ajurin käyttämää keppiä ja tottelemaan tämän käskyjä. Kun norsut ovat valmiita hyväksymään pitämäänsä valjaita ja rautaketjuja jaloissaan, ne palkitaan ruoalla. Raporttien mukaan jopa puolet norsuista kuolee phajaanin seurauksena (Reuters 2016a; Express 2016; Phajaan 2016.)

Kuva 1 (All-Creatures 2016)

3.3 Norsusafarien taloudelliset vaikutukset

Matkailu itsessään on Thaimaassa valtavan suuri ala, joten myös matkailijoita palvelevat norsusafarit ovat taloudellisesti merkittävä ala Thaimaassa. Norsusafareita toimii Thaimaassa kymmeniä ympäri maata, joista useimmat toimivat turistikeskittymien läheisyydessä. Näillä kymmenillä safareilla työskentelee satoja norsuja, joista jokaisella on myös oma ajurinsa (FAO 2016a.)

Eri lähteiden mukaan nuoren norsun ostaminen Thaimaassa maksaa noin 700 000-900 000 bahtia, eli noin 17 500-22500 euroa. Ongelmana on, että koska norsujen kasvattaminen vankeudessa on vaikeaa, monet norsusafareilla olevat norsut ovat luonnosta salametsästettyjä, jolloin rahat päätyvät rikollisten salametsästäjien ja välikäsien lompakkoihin. Arvioiden mukaan noin 100-250 norsua vuodessa joutuu salametsästyksen uhriksi. Tämän jälkeen ne viettävät viikon välikäsien koulutettavana, jotka myyvät ne eteenpäin norsusafareille, jotka pystyvät rekisteröimään ne omalla safarillaan syntyneiksi. Thaimaan lain mukaan vankeudessa syntynyt norsu täytyy rekisteröidä yhdeksän vuoden kuluessa syntymästä, joten aikaa huijaukseen on runsaasti. Myös Thaimaassa laajalti toimiva korruptio on omalta osaltaan tukemassa salametsästyksen toimintaa (Thai Elephant Conservation Center 2016; The Nation 2016; Phajaan 2016.)

Kaikki norsusafarit eivät toki omista itse norsujaan, vaan vuokraavat näitä toisilta yrittäjiltä. Yhden norsun kuukausittainen vuokra vaihtelee sesongin ja paikkakunnan mukaan, ja liikkuu noin 3000-12000 bahtissa kuukaudessa, eli noin 75-300 euroa kuukaudessa. Norsusafarit työllistävät myös satoja norsujen ajureita, joiden palkat liikkuvat 1500-5000 bahtissa kuukaudessa, eli noin 37-125 euroa kuukaudessa, riippuen jälleen sesongista ja paikkakunnasta jossa työskennellään. Matkailijoilta saadut tipit ovat myös merkittävä tulonlähde norsujen ajureille (Kontogeorgopoulos 2009, 10-11; FAO 2016a.)

Norsut syövät jopa 200-300 kiloa ruokaa päivässä, joten niiden pitäminen on varsin kallista. Osan ruoastaan ja vedestään norsut saattavat löytää luonnosta, mutta silti yhden norsun ruokkiminen maksaa omistajalle 1000-2500 bahtia päivässä, eli noin 25-62 euroa päivässä (Lonely Planet 2016; National Geographic 2016.)

Nopea internet-haku hakusanoilla "elephant safari price in Thailand" kertoi, että norsusafareille osallistuminen Thaimaassa maksaa noin 600-1700 bahtia per kerta per

henkilö, eli noin 15-42 euroa per kerta per henkilö. Safarien hinnat vaihtelevat riippuen paikkakunnasta, sesongista sekä safarin pituudesta (Your Krabi 2016; Phuket 2016). Kun ottaa huomioon, että Thaimaassa käy liki 30 miljoonaa matkailijaa vuodessa, ja melko iso osa näistä haluaa osallistua norsusafareille, puhutaan merkittävästä alasta Thaimaassa taloudellisesta näkökulmasta.

3.4 Norsusafarien eettisyys

Norsujen työllistämiseksi matkailun hyväksi löytyy sekä puolesta- että vastaanpuhujia. Suurimmat ongelmat norsujen käyttöä vastustaville löytyvät norsujen julmasta kesyttämisestä sekä ylityöllistamisestä. Norsut pystyvät kantamaan selässään vain noin 150 kilon painoa. Pelkästään metallinen tuoli, joka kiinnitetään norsun selkään, painaa jopa yli 100 kiloa. Tämän päälle norsut joutuvat kantamaan usein kahtakin matkailijaa sekä ajuriaan, joka ratsastaa norsun niskan päällä. Ylipaino norsun selässä aiheuttaa vammoja näiden selkärankaan ja joskus myös sisäelimiin. Tuolit usein myös hirtävät norsuja (Adore Animals 2016; World Nomads 2016; Responsible Travel 2016.)

Norsuja saisi käyttää työssä vain noin neljä tuntia vuorokaudessa, sillä ne tarvitsevat paljon aikaa lepoon, syömiseen, sekä kanssakäymiseen toisten norsujen kanssa. Monet safarit työllistävät norsuja aivan liian monta tuntia päivässä, ja kaikista pahimmissa tapauksissa norsuille on jopa annettu amfetamiineja, jotta ne eivät tuntisi väsymystä tai nälkää (Adore Animals 2016; World Nomads 2016; FAO 2016b.)

Toisenlaisiakin mielipiteitä norsusafarien eettisyydestä toki löytyy. Monien mielestä matkailualalla työskentely on norsuille ja näiden ajureille yksi ainoista vaihtoehdoista saadakseen tarpeeksi toimeentuloa ihan vain elääkseen. Norsujen pitäminen on erittäin kallista, eikä valtio tai eläinsuojelujärjestöt tue rahallisesti norsujen pitämistä. Muut vaihtoehdot norsujen elättämiseen ovatkin laittomat metsätyöt tai kerjääminen suurkaupungeissa. Nämä ovat molemmat haitallisempia vaihtoehtoja kuin matkailu, sillä metsätyöt ovat norsuille erittäin raskaita, ja kaupungeissa norsut joutuvat elämään saasteiden seassa, kävelemään kuumalla asfaltilla, joutuvat vaaroihin liikenteessä sekä ovat täysin poissa luonnollisista oloistaan (Elephantstay 2010; Adore Animals 2016; FAO 2016b.)

Norsujen elintilat luonnossa ovat myös pienentyneet hyvin paljon, joten ne saattavat selviytyä paremmin vankeudessa. Jotkin lähteet myös kertovat, että safareilla työskentelevät ja hyvin hoidetut norsut elävät pidempään kuin raskaampaa työtä tekevät tai luonnossa vapaana elävät norsut. Jotkut uskaltavat jopa väittää, että norsut nauttisivat työskentelystä safareilla tai muuten matkailijoiden parissa. Jo vangittuja norsuja ei voi myöskään päästää enää takaisin luontoon, sillä ne tuskin pärjäisivät omillaan (Elephantstay 2010.)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TULOKSET

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö on kirjoituspöytä tutkimus, joka on toteutettu käyttämällä kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusta. Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa Thaimaan norsusafarien vastuullisuutta vastuullisen matkailun eri näkökulmista.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, ja lähtökohtana tällaisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen. Tutkimusta tehdessä on kuitenkin muistettava, että todellisuus on moninainen, eikä sitä voi pirstoa osiin. Ihmisillä on asioista erilaisia mielipiteitä, ja yhden ihmisen tekemä tutkimus on vain kyseisen henkilön näkökulma asiasta (Hirsjärvi ym. 2009, 161.)

Kvalitatiivinen tutkija ei voi sanoutua irti omista arvolähtökohdistaan. Tutkijan omat arvot muovaavat sitä, miten tutkija pyrkii ymmärtämään tutkimiaan asioita. Objektiviisuuttakaan ei voi saavuttaa perinteisessä mielessä, sillä tutkija ja ”se, mitä tiedetään”, kietoutuvat saumattomasti toisiinsa. Yleisesti todetaan, että kvalitatiivisen tutkimuksen pyrkimyksenä on ennemminkin löytää tai paljastaa tosiasioita, kuin todentaa jo olemassa olevia totuuksia tai väittämiä (Hirsjärvi ym. 2009, 161.)

Opinnäytetyöhön on kerätty tietoa sekä kirjallisuudesta, että internetlähteistä. Kaikki Thaimaan matkailua sekä norsusafareita koskeva tieto on kuitenkin peräisin internetlähteistä. Haut ovat tehty tekemällä systemaattisia internethakuja Google Searchia, Google Scholaria sekä Turun ammattikorkeakoulun Finnaa käyttämällä. Tiedonhaku on aloitettu hakemalla tietoa yleisesti matkailusta, vastuullisesta matkailusta, matkailusta Thaimaassa, jonka jälkeen on keskitytty hakuihin norsusafarien toiminnasta. Hakusanoina on käytetty muun muassa ”vastuullinen matkailu”, ”responsible travel”, ”responsible tourism in Thailand”, ”tourism in Thailand”, ”responsibility of Thailand’s elephant safaris” sekä ”elephants working in tourism in Thailand”.

Tietoa etsittäessä on pyritty aina löytämään tietoa monista eri lähteistä, sekä pyritty käyttämään mahdollisimman luotettavia lähteitä. Tietoa on löytynyt muun muassa eri

sanomalehtien internetsivuilta, blogeista, matkailusivustoilta sekä eri organisaatioiden internetsivuilta.

4.2 Tulokset

Opinnäytetyön tutkimuskysymykseen ”onko Thaimaan norsusafarit vastuullisia?”, ei löydy yhtä oikeaa vastausta. Tutkimallani asialla on aina useampi näkökulma, joillekin kyseinen asia tuntuu varsin vastuulliselta, joidenkin toisten mielestä taas täysin vastuuttomalta.

Käyttämäni internet-lähteet vaikuttivat useimmat varsin luotettavilta, mutta joihinkin internet-lähteisiin on aina suhtauduttava varauksella. Monesta käyttämästäni lähteestä kuitenkin kävi ilmi, että norsujen läpikäymä kesyttämisprosessi phajaan on hyvin julma. Kun ottaa huomioon, että suurin osa safareilla työskentelevistä norsuista joutuu käymään prosessin läpi, vaikuttaa norsujen työllistäminen matkailualalla melko epäinhimilliseltä. On mielestäni varsin selvä asia, ettei eläimiä saa kiduttaa päivä tolkulla vain ihmisten tulonlähteen vuoksi.

Toinen epäeettinen näkökulma on norsujen ylityöllistäminen safareilla. Monista lähteistä kävi ilmi, että jotkin safarit Thaimaassa pitävät norsuja liian pitkään töissä päivässä. Norsut saivat tehdä raskasta työtä vain neljä tuntia päivässä, ja vaativat paljon aikaa levolle, ruokailuun ja lajitoverien kanssa oleskeluun. Internet-lähteiden mukaan kuitenkin joissain paikoissa norsut joutuivat tekemään töitä koko päivän, joka aiheuttaa eläimille väsymystä, hiertymiä ja stressiä.

Liian pitkien työpäivien lisäksi norsut joutuvat kantamaan liian raskasta painoa selässään. Vaikka norsu on suuri ja vahva eläin, ei sen selässä saisi pitää yli 150 kilon painoa. Pelkkä tuoli, joka kiinnitetään norsun selkään, painaa noin 100 kiloa, ja tämän lisäksi norsun pitäisi kuljettaa selässään usein myös kahta tai kolmea matkustajaa ja omaa ajuriaan. Liika paino on haitaksi norsun selkärangalle, jaloille ja sisäelimille.

Kuva 2 (Phuket 2016)

Epäeettiseltä toiminnalta vaikuttaa myös metallipäisen kepin käyttäminen norsuja ohjattaessa. Norsujen ajurit ohjaavat eläintä vetämällä kepillä norsuja korvista, sekä tarvittaessa jopa lyövät sillä norsua. Olen itse osallistunut Thaimaassa norsusafarille, ja olen nähnyt kuinka norsun ajuri näpytteli kepillään norsun päätä lähes koko matkan ajan. Kepin metallinen pää on melko terävä, ja norsujen iho on paksuudestaan huolimatta herkkä.

Kuva 3 (ABC 2016)

Taloudellisesti norsusafarit ovat merkittävä tulonlähde Thaimaassa tuhansille ihmisille. Siitä saavat suoraan elantonsa niin norsujen ajurit, omistajat kuin muut safarien työntekijät. Epäsuorasti ne tuottavat tuloja myös ainakin taksi- ja bussikuskeille sekä safarien läheisyydessä toimiville ravintoloille.

Taloudellisesti vastuuttominta norsusafarien bisneksessä on varmasti norsujen ostaminen salametsästäjiltä tai näiden välikäsilta. Salametsästäjät usein tappavat norsulaumasta vanhemman norsun jolla on poikanen mukanaan. Tämän jälkeen poikanen jää yksin vanhemman ruumiin viereen, josta se on helppo ottaa kiinni. Vanhemmilta norsuilta saatetaan korjata syöksyhampaat talteen, joista saa myös kelpo rahat pimeillä markkinoilla. Norsujen salametsästys on oikea miljoonabisnes, sillä sekä

salametsästäjille että mahdollisille välikäsille jotka kauppaavat norsut safareille, saavat yhdestä norsusta tuottoa tuhansia tai jopa kymmeniä tuhansia euroja. Norsun poikasten ostaminen pimeiltä markkinoilta tukee rikollisuutta, korruptiota sekä muuta vastuutonta toimintaa.

Sosiokulttuurisen vastuullisuuden näkökulmasta norsusafarien vastuullisuudesta löytyy myös eriäviä mielipiteitä. Norsujen kesyttämällä ja ajurien kouluttamisella on Thaimaassa jopa tuhansien vuoden perinteet ja traditiot, ja norsu on Thaimaassa kulttuurisesti erittäin merkittävä eläin. Tästäkin syystä voitaisiin kysyä, onko kenelläkään oikeutta vaatia lopettamaan norsusafaritoimintaa?

4.3 Tulosten hyödyntäminen

Tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää matkailualalla niin palvelun tarjoajat kuin kuluttajat. Thaimaan norsusafarien toiminnan kaltaisia epäkohtia löytyy varmasti ympäri maailman. Eläintarhoja ja safaritoimintaa järjestetään ympäri maailman monissa eri muodoissa, kuten kalastus- tai metsästysmatkailuna. Mahdolliset epäkohdat eivät varmasti ole vain köyhempien maiden ongelma, vaan toimintaa löytyy myös rikkaammista maista, kuten Suomesta.

Tutkimuksesta on hyötyä myös matkailualan kuluttajille, sillä se lisää tietoisuutta norsusafarien toiminnasta ja eettisyydestä. Mitä useampi ihminen tietää norsusafarien epäkohdista, sitä vähemmän ihmiset tukevat toimintaa rahallisesti.

5 POHDINTAA

Mielestäni suurin norsusafareihin liittyvä ongelma on, että Thaimaassa norsuilla ja näiden ajureilla ei näytä olevan juurikaan muuta vaihtoehtoa, kuin työskennellä safareilla tai muussa matkailijoita palvelevassa työssä. Norsu on erittäin kallis eläintä, ja Thaimaan valtava matkailuala on helpohko tapa saada elanto sekä norsulle että ajurille. Ainoat muut vaihtoehdot tuntuvat olevan työskentely pimeästi metsätöissä, joka on ollut laitonta vuodesta 1989, työttömyys, tai kerjääminen.

Laittomat metsätyöt ovat norsuille hyvin raskaita, ja metsätöissä työskentelevät norsut kuolevat usein hyvin nuorina. Suurkaupunkien kauduille kerjäämään päätyneet norsut taas ovat alttiita liikenteen ja sen päästöjen ja melujen haitoille. Vaikka kerjäämällä saattaakin saada tarpeeksi elantoa sekä norsulle että tämän omistajalle, on se kuitenkin hyvin epäeettistä toimintaa. Kerjääminen on raskasta norsuille, sillä ne joutuvat olemaan pitkiä aikoja ihmisten seassa, aiheuttaen myös näille joskus vaaratilanteita.

Mikäli norsut jäävät kokonaan työttömiksi, niitä ei välttämättä pystytä elättämään. Norsut vaativat paljon ravintoa, eikä norsun omistajalla välttämättä ole resursseja elättää norsuaan, ellei saa eläimestä jotain rahallista hyötyä. Norsuja ei voi myöskään päästää enää takaisin luontoon kokonaan oman onnensa nojaan. Eläimet ovat kuitenkin jo tottuneet että niitä ruokitaan ja hoidetaan, joten ne tuskin pystyisivät selviytymään omillaan luonnossa.

Mielestäni paras vaihtoehto norsuille olisi Thaimaan viranomaisten ja eläinsuojelujärjestöjen puuttuminen epäkohtiin, joita safaritoiminnassa ilmenee. Salametsästyksen, norsujen raakaan kesyttämiseen, ylityöllistämiseen sekä huonoon kohteluun tulisi puuttua. Sellaiset safarit, jotka kohtelevat eläimiään huonosti, pitäisi lopettaa, ja norsut sijoittaa jonnekin muualle, mahdollisesti Thaimaan luonnonpuistoihin, missä ne saisivat elää lähes luonnollisissa oloissa.

Ongelmana tämän toteutumisessa on mielestäni köyhyys. Vaikka Thaimaan talous ja matkailu kasvaa, ja se on monia naapurimaitaan rikkaampi valtio, on se silti edelleen melko köyhä maa. Thaimaan valtiolla ja eläinsuojelujärjestöillä ei vain ole rahkeita puuttua epäkohtiin, sillä tällä hetkellä norsut ovat valtiolle hyvä tulonlähde ja osa maan valtavaa matkailualaa. Mikäli safaritoiminta lopetettaisiin, tulisi valtio maksajaksi ja

elättäjäksi maan tuhansille norsuille. Tästä voisikin esittää kysymyksen, että täytyykö köyhän maan aina sietää hieman vastuuttomuutta selvitäkseen? Thaimaan kaltaisessa maassa, jossa monien ihmistenkin olot saattavat olla huonot, ei varmasti anneta paljoakaan painoarvoa eläinten hyvinvoinnille, varsinkaan kun ne ovat maassa hyvä tulonlähde.

Omasta mielestäni vastuullisuus on matkailualalla erittäin tärkeää. Matkailu kasvaa koko ajan ja suuntaa aina uusiin, vähemmän vierailtuihin paikkoihin. Siksi on tärkeää, että kunnioittaa kaikkea elämää, eikä tue epäeettisiä toimijoita matkansa aikana. Thaimaan norsusafareilta löytyviä epäkohtia tulisi tuoda yhä enemmän julki, jotta matkailijat olisivat tiedostuneita asiasta. Tätä kautta rahaa ei päätyisi vastuuttomille toimijoille, vaan ohjautuisi vastuullisempaan matkailuun.

LÄHTEET

ABC News 2016. Top 10 'cruellest animal tourism ventures' as named by World Animal Protection. Viitattu 21.4.2016. <http://www.abc.net.au/news/2016-02-04/top-10-cruellest-animal-tourism-ventures-world-animal-protection/7140492>

Adore Animals 2016. The ethical elephant experience. Viitattu 13.4.2016. <http://adoreanimals.com/the-ethical-elephant-experience/>

All-Creatures 2016. Human Crimes Against Animals, Part 13 – Elephant “Breaking” / Phajaan and Other Abuses. Viitattu 8.4.2016. www.all-creatures.org > Articles Directory > Animal Rights Articles > Human Crimes Against Animals, Part 13 – Elephant “Breaking” / Phajaan and Other Abuses.

Eleaid 2016. Elephants in Thailand. Viitattu 7.4.2016. www.eleaid.com > Country Profiles > Elephants in Thailand

Elephantstay 2010. Facts about elephants. Viitattu 20.4.2016. <http://www.elephantstay.com/Facts-about-elephants.html>

Express 2016. Elephants never forget the extreme brutality of their handler’s “teaching” methods. Viitattu 8.4.2016. www.express.co.uk > News > World > Elephants never forget the extreme brutality of their handler’s “teaching” methods.

Food And Agriculture Organization of the United Nations, FAO 2016a. Elephants And Ecotourism in Thailand. Viitattu 13.4.2016. www.fao.org > Search > Elephants And Ecotourism in Thailand.

Food And Agriculture Organization of the United Nations, FAO 2016b. The elephant situation in Thailand and a plea for co-operation. Viitattu 13.4.2016. www.fao.org > Search > The elephant situation in Thailand and a plea for co-operation.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Kalmari, H. & Kelola, K. 2009. Vastuullisen matkailijan käsikirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kontogeorgopoulos, N. 2009. Journal of Tourism, Volume X, No. 2, 2009. The Role of Tourism in Elephant Welfare in Northern Thailand. Viitattu 13.4.2016. <https://www.pacificdiscovery.org/credit/SEAre readings/The%20Role%20of%20Tourism%20in%20Elephant%20Welfare%20in%20Northern%20Thailand.pdf>

Lonely Planet 2016. How to interact ethically with elephants in Thailand. Viitattu 13.4.2016. www.lonelyplanet.com > Thailand > Travel tips and articles > How to interact ethically with elephants in Thailand.

Mailman matkailujärjestö UNWTO 2016b. Annual Report 2014. Viitattu 17.2.2016. <http://www2.unwto.org/> > About > Annual Report > Annual Report 2014

Minne Thaimaassa 2016. Kannattaako Thaimaassa vaeltaa vuoristolaisten kyliin? Viitattu 11.3.2016. www.minnethaimaassa.fi > Sisämaa > Pohjois-Thaimaa > Kannattaako Thaimaassa vaeltaa vuoristolaisten kyliin?

National Geographic 2016. How much food does a Thai elephant eat in a day? Viitattu 13.4.2016. voices.nationalgeographic.com > 02.02.2016 > How much food does a Thai elephant eat in a day?

- Phajaan 2016. Phajaan – “Crushing” an elephants spirit. Viitattu 8.4.2016. www.phajaan.webs.com
- Phuket 2016. 5 Best Elephant Trekking Camps in Phuket. Viitattu 15.4.2016. <http://www.phuket.com/phuket-magazine/phuket-elephant-trekking-camps.htm#>
- Pearson Schools and FE Colleges 2016. Responsible Tourism. Viitattu 25.2.2016. www.pearsonschoolsandfecolleges.co.uk > FE Colleges > Travel and Tourism > A Level > A2 GCE Travel and Tourism > Support materials
- Rantapallo 2016. Viitattu 23.3.2016. Thaimaa. www.rantapallo.fi > Kohteet > Thaimaa.
- Responsible Travel 2016. Elephant trekking holidays – Right or wrong? Viitattu 13.4.2016. <http://www.responsibletravel.com/holidays/elephant-conservation/travel-guide>
- Reuters 2016a. Factbox: How do you domesticate an elephant? Viitattu 8.4.2016. www.reuters.com > Edition U.S. > Articles > Factbox: How do you domesticate an elephant?
- Reuters 2016b. Thailand expects record tourist arrivals in 2016. Viitattu 15.4.2016. <http://www.reuters.com/article/us-thailand-tourism-idUSKBN0UK0IU20160106>
- Thai Elephant Conservation Center 2016. Thailand's Elephants. Viitattu 7.4.2016. www.thailelephant.org > Conservation > Thailand's Elephants
- Thaiwebsites 2016. Tourism statistics Thailand 2000-2015. Viitattu 15.4.2016. <http://www.thaiwebsites.com/tourism.asp>
- The Nation 2016. Thai Elephants Are Being Killed For Tourist Dollars. Viitattu 13.4.2016. www.nationmultimedia.com > Opinion > Thai Elephants Are Being Killed For Tourist Dollars.
- Tilastokeskus 2016a. Käsitteet ja määritelmät. Viitattu 17.2.2016. www.stat.fi > Tietoa tilastoista > Käsitteet ja määritelmät > Matkailu
- Tilastokeskus 2016b. Suomalaisten matkailu ulkomaille kasvoi vuonna 2012. Viitattu 23.3.2016. www.stat.fi > Tilastot > Liikenne ja matkailu > Suomalaisten matkailu > Julkistukset > 2012 > Suomalaisten matkailu ulkomaille kasvoi vuonna 2012.
- Tourism Market Trends UNWTO 2016a. International tourist arrivals up 4% reach a record 1.2 billion in 2015. Viitattu 17.2.2016. <http://mkt.unwto.org/> > Latest News > International tourist arrivals up 4% reach a record 1.2 billion in 2015.
- Verhelä, P. 2014. Matkailun perusteet. Kuopio: Kuopion liikekirjapaino Oy.
- Weaver, D. 2006. Sustainable tourism. Oxford: Elsevier.
- World Travel and Tourism Council WTTC 2016a. Economic Impact Analysis. Viitattu 23.3.2016. <http://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>
- World Travel and Tourism Council WTTC 2016b. Economic Impact Analysis Thailand. Viitattu 23.3.2016. www.wttc.org > Research > Economic research > Economic Impact Analysis > Country Reports > Thailand
- World Nomads 2016. Why elephant riding should be removed from your bucket list. Viitattu 13.4.2016. <https://journals.worldnomads.com/responsible-travel/story/81053/Thailand/Why-Elephant-Riding-Should-Be-Removed-from-Your-Bucket-List>
- Your Krabi 2016. Elephant trekking in Krabi. Viitattu 15.4.2016. <http://www.yourkrabi.com/elephant-trekking/>